

สรุปผลการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันอังคารที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕

โดย สำนักการประชุม สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

วันอังคารที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา ณ ห้องประชุมใหญ่วุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ศาสตราจารย์พิเศษพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา เป็นประธานของที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) โดยมี พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง และนายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม นายศุภชัย สมเจริญ รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใด ตามข้อบังคับ ข้อ ๑๘ จำนวน ๑๐ คน เป็นเวลาพอสมควร

เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปผลการประชุมได้ ดังนี้

(๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม	(ไม่มี)
(๒) รับรองรายงานการประชุม	(ไม่มี)
(๓) กระทู้ถาม	(ไม่มี)
(๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว	จำนวน ๔ เรื่อง

๔.๑ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง บทวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยความผิดกรณีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม คณะกรรมการกิจการองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญพิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการกิจการองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ (นายก้านรงค์ จันทิก) และที่ปรึกษาคณะกรรมการในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ คนที่ ๔ (นายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ) ได้ร่วมกันเสนอผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่าแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้กำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีตัวชี้วัด คือ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศ

ซึ่งผลการประเมินดัชนีรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ขององค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้รับการประเมินต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยมาตรฐานโลก ซึ่งมีสาเหตุหนึ่งมาจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest) โดยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐยังมีพฤติกรรมแสวงหาประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐโดยมิชอบ ด้วยการเรียกรับสินบน สินน้ำใจ มีการใช้ทรัพย์สินของทางราชการและงบประมาณเพื่อประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง มีการเลือกปฏิบัติเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นรัฐภาคีสหประชาชาติซึ่งได้ให้ความเห็นชอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) หรืออนุสัญญา UNCAC โดยบัญญัติให้รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพยายามรับเอา คงไว้ และเสริมสร้างระบบที่ส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของระบบกฎหมายภายในของตน ซึ่งเป็นเกณฑ์บังคับให้รัฐภาคีต้องทำกฎหมายว่าด้วยการขัดกันแห่งผลประโยชน์ โดยในการจัดทำประมวลจริยธรรมคณะกรรมการเห็นว่าควรนำรูปแบบการจัดทำประมวลจริยธรรมของออสเตรเลียมากำหนดการปฏิบัติและความร้ายแรงแห่งการกระทำ ซึ่งกำหนดเป็น ๔ ระดับ คือ ข้อกำหนดที่เป็นกฎหมาย ข้อกำหนดที่เป็นวินัยของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรฐานจริยธรรมสากล และข้อกำหนดจริยธรรมที่หน่วยงานกำหนด นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ต้องร่วมกันจัดทำ “แนวทางการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม” เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแนะนำให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติปฏิบัติและเป็นเครื่องมือของผู้บังคับบัญชาในการสั่งสอนหรือตักเตือนเจ้าหน้าที่ของรัฐ สำหรับลักษณะของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดในปัจจุบันมี ๙ ลักษณะ คือ ๑) การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ ๒) การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานที่ตนสังกัด ๓) การทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเกษียณอายุราชการ ๔) การทำงานอาชีพพิเศษที่ตรงกับหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ๕) การใช้ข้อมูลภายในของทางราชการเพื่อประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ๖) การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ๗) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อผลทางการเมือง ๘) การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง และ ๙) การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น คณะกรรมการให้ความสำคัญกับการจัดทำกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม และเห็นด้วยกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ที่กำหนดให้จัดทำเป็นมาตรฐานจริยธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในขั้นแรก และพัฒนาเป็นกฎหมายในระยะต่อมา โดยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบตามหลักการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมที่เหมาะสมกับประเทศไทยเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับที่หนึ่ง การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึก ระดับที่สอง การกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมของเจ้าพนักงานของรัฐ ระดับที่สาม การจัดทำกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า ลักษณะของการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนดบางเรื่องยังคงมีการดำเนินการเพื่อผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือพวกพ้อง ไม่ว่าจะเป็นการรับ

ผลประโยชน์ต่าง ๆ การทำธุรกิจกับตนเองหรือเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานที่ตนสังกัดในลักษณะของบริษัทของญาติพี่น้องหรือพวกพ้อง การทำงานหลังจากพ้นตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเกษียณอายุราชการ หรือการนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อผลทางการเมือง รวมถึงปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชันและการซื้อสิทธิ์ขายเสียงที่เป็นเรื่องการชดกันแห่งผลประโยชน์ด้วย สิ่งเหล่านี้ควรที่จะดำเนินการแก้ไขกันอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติจริง ๆ สำหรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยเฉพาะในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาพรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งมีบางองค์กรที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ในการพิจารณาจึงต้องแยกพิจารณาเป็นองค์กร ทั้งนี้ ในการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการป้องกันการชดกันแห่งผลประโยชน์สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการแบ่งหน้าที่ของข้าราชการส่วนท้องถิ่นด้วย เพื่อมิให้เป็นการก้าวก่ายการทำหน้าที่ของข้าราชการ และควรมีประมวลจริยธรรมของข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกรอบจริยธรรมด้วย นอกจากนี้สมาชิกวุฒิสภาได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการอ้างอิงกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งปรากฏในรายงานว่า ควรจะอ้างอิงกฎหมายให้ครอบคลุมถึงฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมด้วย

ประธานคณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (นายก้านรงค์ จันทิก) ได้ชี้แจงประเด็นข้อสังเกตของสมาชิกวุฒิสภา สรุปได้ว่า เห็นด้วยกับข้อสังเกตของสมาชิกวุฒิสภา โดยการวิเคราะห์กฎหมายว่าด้วยความผิดกรณีการชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม เพื่อเป็นกรอบและจุดเริ่มต้นของการแก้ไขปัญหาและนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง ทำให้เจ้าพนักงานของรัฐและประชาชนได้เริ่มต้นการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ และเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนต่อไป และจะนำข้อสังเกตของสมาชิกดังกล่าวไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต่อไป

**๔.๒ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภในวัยรุ่น
คณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
พิจารณาเสร็จแล้ว**

ผลการพิจารณา

รองประธานคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส (นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง) ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ (นางผานิต นิตินันท์ประภาศ) เลขาธิการคณะกรรมการ (นางทัศนาศ ยวนานนท์) และกรรมการ (นางประยูน เหล่าสายเชื้อ) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า การตั้งครรภที่ไม่พึงประสงค์หรือท้องไม่พร้อม โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น เป็นปัญหาที่น่าวิตกและจำเป็นต้องมีการรณรงค์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีการเกิดอย่างมีคุณภาพ เพื่อการวางแผนครอบครัวอย่างยั่งยืน การป้องกันการตั้งครรภในวัยรุ่นและการให้ความช่วยเหลือจึงเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างคุณภาพของประชากรที่เกิดใหม่ และเป็นการวางรากฐานให้กับเด็กและวัยรุ่นที่จะเข้าสู่วัยแรงงานในอนาคตได้อย่างมีคุณภาพ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงควรร่วมกันดำเนินงานป้องกันและแก้ไข

ปัญหา ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๗ (๑) กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เสนอโยบายและยุทธศาสตร์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงได้ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ ขึ้น สำหรับสถิติข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นนั้น องค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้การลดอัตราการคลอดในผู้หญิงอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) และเป้าหมายพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่ทุกประเทศต้องบรรลุให้ได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ โดยสาเหตุของเด็กที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมส่วนหนึ่งเกิดจากการคบเพื่อนต่างเพศ การใช้ชีวิตอิสระและตามใจตนเอง และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จนเกิดผลกระทบให้ต้องลาออกจากโรงเรียน ติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ และค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กเพิ่มขึ้นจนเกิดความขัดแย้งในครอบครัว และสถิติก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องแม้ในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ นอกจากนี้ จากสถานการณ์ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นกรณีศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลประเทศ เขตสุขภาพที่ ๔ และจังหวัดปทุมธานี กรณีหญิงอายุ ๑๕-๑๙ ปี ต่อ ๑,๐๐๐ ประชากร ในปี ๒๕๖๔ พบว่า อัตราการคลอดทั้งประเทศอยู่ที่ ๒๐.๙๐ ต่อ ๑,๐๐๐ ประชากร อัตราการคลอดของเขตสุขภาพที่ ๔ อยู่ที่ ๑๗.๘๔ ต่อ ๑,๐๐๐ ประชากร และอัตราการคลอดจังหวัดปทุมธานีอยู่ที่ ๑๔.๔๘ ต่อ ๑,๐๐๐ ประชากร และกรณีหญิงอายุ ๑๐-๑๔ ปี ต่อ ๑,๐๐๐ ประชากร ในปี ๒๕๖๔ พบว่า อัตราการคลอดทั้งประเทศอยู่ที่ ๐.๖๘ ต่อ ๑,๐๐๐ ประชากร อัตราการคลอดของเขตสุขภาพที่ ๔ อยู่ที่ ๐.๘๒ ต่อ ๑,๐๐๐ ประชากร และอัตราการคลอดจังหวัดปทุมธานีอยู่ที่ ๐.๖๐ ต่อ ๑,๐๐๐ ประชากร ซึ่งสถานการณ์ที่ปรากฏข้างต้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญและร่วมกันแก้ไขปัญหา โดยคณะกรรมการมีข้อเสนอแนะต่อประเด็นปัญหาดังกล่าว กล่าวคือ (๑) ไม่กดดันให้เกิดปมด้อยในกรณีที่ตนเองไม่มีแฟน หรือไม่มีเพศสัมพันธ์กับแฟน และรู้จักปฏิเสธการมีปฏิสัมพันธ์กันทางร่างกาย (๒) ครอบครัวควรให้ความรักเอาใจใส่บุตรหลาน และควรแนะนำวิธีการใช้ชีวิตและการมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงการป้องกันอย่างละเอียด (๓) ใช้ยาคุมกำเนิดและถุงยางอนามัยอย่างถูกวิธี หากเกิดการตั้งครรภ์ควรปรึกษาแพทย์หรือบุคคลที่ไว้วางใจเพื่อช่วยกันแก้ไข้ปัญหา สำหรับแนวทางแก้ไข้ปัญหาการตั้งครรภ์ ได้แก่ (๑) ยกระดับระบบความช่วยเหลือหญิงตั้งครรภ์ไม่พร้อมที่เลือกตั้งครรภ์ต่อให้เป็นวาระสำคัญเร่งด่วน จัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อดูแลช่วยเหลือบนหลักการทำงานแบบทีมสหวิชาชีพที่มาจากหลากหลายองค์กร (๒) ระบบความช่วยเหลือในรูปแบบผู้จัดการรายกรณี ทำหน้าที่ประสาน จัดการและดูแลผู้ป่วย เพื่อให้ได้รับบริการที่เหมาะสมในฐานะ “ผู้จัดการระบบ บริการชีวิต (case manager)” ทำหน้าที่เป็นผู้พิทักษ์สิทธิให้กับผู้หญิงที่ตั้งท้องต่อ (๓) การให้คำปรึกษาทางเลือกที่จะท้องต่อหรือทำแท้งเป็นกระบวนการที่เน้นฟื้นฟูศักยภาพ เยียวยา รับฟังความทุกข์ ไม่ตำหนิ ตีตรา และเสริมสร้างกำลังใจให้กับผู้ประสบปัญหา (๔) การบังคับใช้กฎหมาย เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้หญิงทุกคนผ่านบุคลากรทางการแพทย์ ตำรวจ อัยการ และศาล ตามลำดับความรุนแรงของปัญหา บางกรณีอาจต้องใช้มาตรการคุ้มครองทางกฎหมายในการวางแผน ช่วยเหลือและประเมินอย่างต่อเนื่อง (๕) การปรับปรุงข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติ เกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ ปัจจุบันข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ทางการแพทย์ของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามมาตรา ๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีผลบังคับเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

(๖) การดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิในระดับชุมชน ผู้ดูแลระดับชุมชน และระดับหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีการประเมินทักษะ/ศักยภาพของครอบครัวแต่ละรายในการช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบปัญหา

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า สารสำคัญของรายงานกล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกฎหมายได้แบ่งช่วงระดับอายุวัยรุ่นออกเป็น ๒ ช่วง คือ อายุ ๑๐ - ๑๔ ปี และ ๑๕ - ๑๙ ปี และให้สิทธิวัยรุ่นในการตัดสินใจด้วยตนเอง สิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ ได้รับการบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ ได้รับการรักษาความลับและความเป็นส่วนตัว ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมอย่างเสมอภาคและไม่ถูกเลือกปฏิบัติ และได้รับสิทธิอื่นใดที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ตามกฎหมายอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ ทั้งนี้ เด็กที่ตั้งครรภ์ไม่เกิน ๑๒ สัปดาห์ มีสิทธิทำแท้งได้ ส่วนเด็กที่ตั้งครรภ์ระหว่าง ๑๒ - ๒๐ สัปดาห์ สามารถทำแท้งได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงประเด็นสำคัญ ๒ ประการ คือ การป้องกันการตั้งครรภ์และแนวทางแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ อย่างไรก็ตาม เพื่อความสมบูรณ์ของรายงานควรเพิ่มเติมประเด็น ดังต่อไปนี้ (๑) ควรเพิ่มเติมผลการประชุมของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นผนวกเข้าไปในเนื้อหาของรายงาน (๒) ควรแก้ไขถ้อยคำจากคำว่า “เพศศึกษา” ที่มีความหมายเพียงกระบวนการเรียนรู้ทุกช่วงวัยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมทางเพศ เป็นคำว่า “เพศวิถีศึกษา” ที่มีความหมายชัดเจนและครอบคลุมการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศและสัมพันธ์ภาพที่เหมาะสมกับวัยและบริบททางวัฒนธรรม โดยกระทรวงศึกษาธิการควรบรรจุหลักสูตรเพศวิถีศึกษาดังกล่าวในกระบวนการเรียนการสอนด้วย และแก้ไขถ้อยคำในหน้าที่ ๓๗ ย่อหน้าที่ ๓ บรรทัดที่ ๒ จากคำว่า “กระทรวงมหาดไทย” เป็น “กระทรวงศึกษาธิการ” เพื่อความถูกต้องของบริบท (๓) ควรมีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดเพื่อควบคุมสื่อเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม ทั้งจากการเผยแพร่สิ่งลามกอนาจารและการล่อลวงต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็ควรเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีดังกล่าวทั้งในระดับ On-Air หรือการสื่อสารทางเดียว เช่น โทรทัศน์ ระดับ On Ground เพื่อการเข้าถึงแหล่งชุมชนต่าง ๆ และระดับ Online ที่สามารถเข้าถึงและโต้ตอบได้โดยง่าย (๔) ควรบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังเพื่อมิให้เด็กสามารถเข้าถึงการใช้บริการในสถานบันเทิงต่าง ๆ (๕) ควรแก้ไขประเด็นข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเชิงปฏิบัติ ข้อ ๓ หน้า ๓๙ ที่ระบุว่า “๓. บัญญัติให้การปฏิเสธการทำแท้งในเด็กที่เด็กนั้นยินยอมเป็นการทารุณกรรมและการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างหนึ่ง ใน พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก (๒๕๔๖)” และประเด็นข้อเสนอแนะต่อกระทรวงศึกษาธิการ เชิงปฏิบัติ ข้อ ๖ หน้า ๔๑ ที่ระบุว่า “๖. รณรงค์ปรับเปลี่ยนทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่อเพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงตั้งครรภ์ที่เชื่อว่าเป็น "การชิงสุกก่อนห่าม" หรือ "เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร" และมักจัดวางให้เหมือนการทะเลาะวิวาท การติดยาเสพติด แต่ให้ความสำคัญกับสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ สิทธิมนุษยชนมากขึ้น และมองว่าเพศสัมพันธ์ของเยาวชนเป็นเรื่องธรรมชาติ ชีวภาพ และสุขภาพของเยาวชน” ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมด้วย และ (๖) ควรให้ความสำคัญในการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน โดยเริ่มจากสถาบันครอบครัวในการอบรมให้เด็กหญิงรักษานวลสงวนตัวและเด็กชายต้องให้เกียรติแก่สตรี สถานศึกษาควรให้ความรู้ความเข้าใจในการระงับและยับยั้งชั่งใจตนเอง รวมถึงมีหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสมเพื่อสอนแก่นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้น

ประถมศึกษา รวมทั้งสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องว่านักเรียนที่ตั้งครรภ์สามารถศึกษาในสถานศึกษาได้ และเมื่อคลอดแล้วก็สามารถกลับเข้าศึกษาต่อได้เช่นกัน นอกจากนี้ ควรให้การศึกษาด้านการคุมกำเนิดที่ถูกต้องและ การวางแผนครอบครัวที่ถูกต้อง และเมื่อตั้งครรภ์ ผู้ใกล้ชิด พ่อแม่ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมสุขภาพจิต สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องพร้อมให้คำปรึกษา ทั้งในสภาวะที่ตั้งครรภ์และการทำแท้งที่ถูกต้อง

รองประธานคณะกรรมการสิทธิการ (นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง) และกรรมการ (นายอำพล จินดาวัฒนะ) ได้ร่วมตอบชี้แจง สรุปได้ว่า คณะกรรมการขอรับข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อนำไปพิจารณา ประกอบแนวทางป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป ทั้งนี้ สำหรับที่มีการเสนอให้แก้ไขประเด็น ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีหรือประเด็นข้อเสนอแนะต่อกระทรวงศึกษาธิการซึ่งระบุไว้ในหน้า ๓๙-๔๔ นั้น ขอชี้แจงว่า ประเด็นดังกล่าวเป็นข้อเสนอที่นำมาจากงานวิจัยซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้นำเสนอ มิใช่ข้อเสนอ ของคณะกรรมการแต่อย่างใด จึงไม่อาจแก้ไขได้ สำหรับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการนั้นได้ระบุไว้ อย่างชัดเจนในบทที่ ๔ ข้อเสนอแนะ แล้ว

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔.๓ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “แนวทางส่งเสริมการใช้ประโยชน์เทคโนโลยี อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์” คณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการ โทรคมนาคม พิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม (พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์) และประธานคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ประโยชน์อากาศยาน ไร้คนขับเชิงพาณิชย์ (นายสมชาย เสียงหลาย) และ อนุกรรมการในคณะอนุกรรมการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ อากาศยานไร้คนขับเชิงพาณิชย์ (นายวรวิทย์ รัตนดิถ ฦ ภูเก็ต) ได้ร่วมกันเสนอรายงานต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า อากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle : UAV, Unmanned Aerial System : UAS) หรือที่เรียกกันว่า โดรน (Drone) เป็นเทคโนโลยีที่มีการหลอมรวมของเทคโนโลยี อากาศยาน ซอฟต์แวร์ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) ซึ่งการพัฒนาและการใช้งานของอากาศยานไร้คนขับ เป็นไปอย่างรวดเร็ว จนทำให้อากาศยานไร้คนขับเป็นอุปกรณ์ที่บุคคลธรรมดาสามารถซื้อและนำมาใช้ สำหรับภารกิจด้านต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ ประเทศไทยมีศักยภาพที่พัฒนาเทคโนโลยีอากาศยานไร้คนขับ จึงต้อง เร่งรัดการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยคณะกรรมการได้มีการเสนอ กรอบระยะเวลาและประเด็นหลักในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ให้เกิดเป็นรูปธรรมอย่างเร่งด่วน ซึ่งในระยะเร่งด่วน (ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน ถึง ๑ ปี) ควรบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับกิจการอากาศยานไร้คนขับ ควรมีการเตรียมความพร้อมเพื่อกำหนดมาตรฐานอากาศยานไร้คนขับ ภายในประเทศไทยให้เป็นนโยบายพิเศษ ควรมีการกำหนดและรับรองมาตรฐานของอากาศยานไร้คนขับ ควรกำหนดมาตรการที่จะใช้ประโยชน์อากาศยานไร้คนขับในเชิงพาณิชย์ ควร ปรับปรุงกฎเกณฑ์การใช้

อากาศยานไร้คนขับในอุตสาหกรรมเกษตร ควรเร่งรัดการจัดการพื้นที่ทำการบินสำหรับสนับสนุน การพัฒนานวัตกรรมรูปแบบใหม่ (Sandbox) ควรเร่งรัด การพัฒนาระบบ Unmanned Aircraft System Traffic Management (UTM) ควรเร่งส่งเสริมกลุ่มธุรกิจสตาร์ทอัพ ในระยะกลาง (ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายใน ๒ ถึง ๓ ปี) ควรมีการพัฒนาซอฟต์แวร์และระบบการเก็บข้อมูลแบบรวมศูนย์ Server ไว้ในประเทศไทย ควรมีการทบทวนเกี่ยวกับอัตราภาษีการนำเข้าชิ้นส่วนและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอากาศยาน ไร้คนขับ และในระยะยาว (ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ถึง ๕ ปี) ควรแก้ไขกฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมทุกบริบทของระบบอากาศยานไร้คนขับ

ภายหลังที่คณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อที่ประชุมแล้ว ประธานของที่ประชุมได้อนุญาต ให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า การใช้โดรนในเชิงพาณิชย์ เช่น การส่งของ ในเมือง ซึ่งมีห้วงอากาศจำกัด มีความเป็นไปได้หรือไม่ และมีข้อจำกัดอย่างไร ทั้งนี้ จากกฎระเบียบที่ให้ขึ้นทะเบียน โดรน แต่ห้ามครอบครองนั้น จะเป็นข้อจำกัดแก่กลุ่ม Startup ในการใช้โดรนเชิงพาณิชย์หรือไม่ ในส่วนการ สนับสนุนการใช้โดรนในด้านการเกษตร เช่น โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยการนำ โดรนซึ่งมีราคาสูงมาใช้ นั้น ควรศึกษาความคุ้มค่า ประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างรอบคอบ และควรมี การศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการนำโดรนไปใช้ประโยชน์ในการเกษตร เช่น การพ่นสารเคมีเพื่อกำจัดศัตรูพืช ทั้งนี้ ในการใช้โดรนกับกลุ่ม Smart Farmer ควรมีมาตรการเพื่อสนับสนุนการอนุญาตให้ใช้โดรนในกลุ่ม ดังกล่าว นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับโดรนเพื่อให้การใช้งานเป็นไปอย่างถูกต้อง เช่น มีมาตรการควบคุมอุปกรณ์ที่ติดกับโดรน เพื่อไม่ให้เกิดการละเมิดในพื้นที่ส่วนบุคคล มาตรการสนับสนุน การพัฒนาซอฟต์แวร์ เพื่อประโยชน์ทางลิขสิทธิ์ และควรสนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงงานวิจัยที่เกี่ยวกับการ บินและเทคโนโลยีแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งควรส่งเสริมการนำโดรนไปใช้ในสถานการณ์พิเศษหรือ เหตุภัยพิบัติต่าง ๆ

ประธานคณะอนุกรรมการ (นายสมชาย เสียงหลาย) และผู้แทนสำนักงานการบินพลเรือน แห่งประเทศไทย (กพท.) (นายกษิตพัชฌ์ อินทยศ เจ้าหน้าที่อาวุโสกองอากาศยานไร้คนขับ) ได้ร่วมกัน ตอบชี้แจงว่า ข้อซักถามของสมาชิกเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทั้งนี้ คณะกรรมการจะจัดทำข้อสังเกตเพิ่มเติม เกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ในประเด็นพื้นที่ที่จะอนุญาตให้ใช้โดรน ประเด็นข้อปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัย และประเด็นประสิทธิภาพที่จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้โดรน ในส่วนการใช้โดรน เพื่อการขนส่งนั้น มีความเป็นไปได้ ทั้งนี้ ในปัจจุบันมีการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษามาตรฐานและระบบเทคโนโลยีเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ในส่วนการศึกษาการใช้โดรนนั้น ในปัจจุบัน มีการศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้โดรนในหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้แก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป

๔.๔ รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อออนไลน์” คณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม พิจารณาเสร็จแล้ว

ผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร และการโทรคมนาคม (พลเอก อนันตพร กาญจนรัตน์) และประธานคณะอนุกรรมการการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (นายนิพนธ์ นาคสมภพ) ได้ร่วมกันเสนอผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า ปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวปลอมทางสื่อออนไลน์อย่างกว้างขวาง ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ รวมทั้งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนเป็นอย่างมาก โดยองค์การยูเนสโกและภาคีเครือข่ายการสื่อสารต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว และได้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการรู้เท่าทันการสื่อสารด้วย ทั้งนี้ ข่าวปลอม (fake news) หรือข้อมูลบิดเบือน (disinformation) ในรายงานการพิจารณาศึกษานี้หมายถึงการนำเสนอข้อมูลที่ไม่มีจริง ข้อมูลที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง หรือไม่สามารถระบุแหล่งข้อมูลที่ชัดเจนได้ แล้วนำมาเผยแพร่หรือเผยแพร่ซ้ำในสื่อใหม่ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจผิดในสาระสำคัญ ซึ่งอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมที่อาจเป็นอันตราย โดยพบว่า ในปี ๒๕๖๑ มีผู้ตกเป็นเหยื่อการหลอกลวงโดยใช้เทคโนโลยีผ่านโทรศัพท์มือถือที่เผยแพร่มาจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวนวันละมากกว่า ๑ ล้านคน คณะกรรมการจึงได้มีข้อเสนอแนะในการจัดระบบการบริหารจัดการข่าวปลอมอย่างเป็นระบบและบูรณาการ จำแนกเป็นระยะเร่งด่วน ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว สำหรับใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาข่าวปลอมในประเทศให้บรรลุเป้าประสงค์ของการปฏิรูปประเทศตามแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเร่งด่วน ประเด็นด้านกฎหมาย ควรเร่งรัดกระบวนการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง และทันการณ์ หากจะมีการบัญญัติกฎหมายใหม่ ควรเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันการสร้างข้อมูลอันเป็นเท็จ และควรเพิ่มเฉพาะเรื่องที่มีเจตนาก่อความเสียหาย รวมทั้งบังคับให้อุปกรณ์สื่อสารต่างๆ ระบุอัตลักษณ์ของผู้ใช้งาน รวมไปถึงผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศ และร่วมมือกับประเทศพันธมิตรผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะระยะสั้น ประเด็นข้อมูลบิดเบือน ควรใช้ Crowdsourcing รวมพลังความคิดของกลุ่มคนจากชุมชนออนไลน์ โดยจัดให้เป็นเว็บไซต์สาธารณะเพื่อให้บุคคลทั่วไปได้เข้ามาอ่านและเสนอความเห็นในเรื่องของข่าวปลอม รวมทั้งควรมีตัวชี้วัด และการรายงานผลการตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนที่พบและอยู่ในความสนใจของประชาชนไปถึงสื่อต่าง ๆ สำหรับประเด็นการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ควรนำเทคโนโลยี Social listening มาเป็นเครื่องมือในการเก็บและคัดกรองข้อมูลจากการพูดคุยของข้อความต่างๆ ในสื่อโซเชียลโดยใช้ AI มาตรวจสอบและวิเคราะห์ รวมถึงสร้างกลไกในการตรวจสอบและกลั่นกรองให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ส่วนประเด็นด้านกฎหมาย ควรสร้างกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อกำกับดูแลผู้ให้บริการแพลตฟอร์มที่มาจากต่างประเทศด้วยการออกใบอนุญาตให้กับตัวแทนผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในประเทศเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบ และระงับใช้อินเทอร์เน็ตได้ทันการณ์ในกรณีที่มีการละเมิดข้อตกลง รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้รักษากฎหมายสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการปฏิบัติงานเพื่อความรวดเร็ว และมีบทลงโทษเฉียบพลันสำหรับผู้ที่เผยแพร่ข้อมูลบิดเบือนและผู้ที่ทำการ

เผยแพร่ซ้ำด้วยการส่งต่อโดยไม่มี การตรวจสอบความถูกต้องตามเจตนาและระดับของความเสียหายที่มีผลกระทบต่อสิทธิข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะระยะกลาง ประเด็นข้อมูลบิดเบือน ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และภาคประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มของคนรุ่นใหม่ให้รู้เท่าทันสื่อ สำหรับประเด็นการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ควรประยุกต์ใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ที่จัดเก็บอยู่ในเทคโนโลยีบล็อกเชนจะไม่สามารถถูกเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขได้

ข้อเสนอแนะระยะยาว ประเด็นข้อมูลบิดเบือน ควรมีการบรรจุการเรียนการสอน โดยใช้สมมุติฐานบิดเบือนผ่านเว็บไซต์ตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในประเทศเป็นหลักสูตร ชั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับประเด็นการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ควรให้ ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นหน่วยงานกลางของรัฐในการทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลบิดเบือนในปัจจุบัน ปรับโครงสร้างขององค์กรรวมทั้งอัตรากำลังให้เหมาะสม เพื่อรองรับการตรวจสอบข้อมูลที่ส่งผ่านสื่อออนไลน์ในปริมาณที่มากขึ้น และควรตราพระราชบัญญัติการกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวให้ชัดเจน โดยอาจกำหนดให้เป็นองค์กรลักษณะเดียวกับ กสทช.

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเฝ้าระวังและเข้าปฏิบัติการอย่างทันทีที่มีข่าวปลอมเกิดขึ้น เพื่อบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งควรแบ่งประเภทการดำเนินการ เช่น รัฐควรเป็นผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการโฆษณาหลอกลวงประชาชนให้ลงทุนหรือซื้อสินค้า แต่ข่าวปลอมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อหรืออุดมการณ์ทางการเมืองควรมีคนกลางเป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ คณะกรรมการได้นำเสนอ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาข่าวปลอมที่เผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ของคณะกรรมการ อีก ๒ คณะ และความเห็นเพิ่มเติมหลังจากที่ได้มีการเผยแพร่รายงานผลการพิจารณาศึกษา ดังนี้

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค ควรให้สภาองค์กรของผู้บริโภค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กรมประชาสัมพันธ์ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสมาคมหรือองค์กรด้านสื่อมวลชนต่าง ๆ ที่จัดตั้งอยู่ในพื้นที่ทั่วประเทศเป็นองค์กร ในการบูรณาการการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ร่วมกันตรวจสอบ และป้องกันการเผยแพร่เนื้อหาที่เป็นเท็จและการโฆษณาเกินจริงในสื่อออนไลน์ได้อย่างรวดเร็ว มากยิ่งขึ้น และควรให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์และการตรวจสอบข่าวปลอม อีกทั้งควรกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการตรวจสอบพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวก่อนการเผยแพร่ออกสู่สาธารณะทุกครั้ง และควรมีการจัดตั้งสภาผู้บริโภคสื่อประจำจังหวัด เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน ในการร่วมกันตรวจสอบและป้องกันการเผยแพร่เนื้อหาที่เป็นเท็จและการโฆษณาเกินจริงในสื่อออนไลน์

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ หากรัฐจะต้องใช้ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อแก้ไขปัญหาวข่าวปลอมนั้น ควรสืบสวนให้ปรากฏชัดถึง "แรงจูงใจ" ของผู้กระทำความผิดแต่ละเรื่อง เพื่อให้สามารถปรับใช้กฎหมายอาญาที่บัญญัติไว้เป็นความผิดในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

ความเห็นเพิ่มเติมหลังจากการเผยแพร่รายงานผลการพิจารณาศึกษา ควรผลักดันการแก้ไขกฎหมายให้ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาบูดาเปสต์ว่าด้วยอาชญากรรมไซเบอร์ เพื่อให้ผู้รักษากฎหมายสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรเสนอให้มีการจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมทั้งตั้งกลุ่มไลน์ของครูทั่วประเทศและให้ความรู้กับครูเพื่อนำไปถ่ายทอดให้กับนักเรียนด้วย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิฯ และมีมติให้ส่งรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา (ไม่มี)

(๖) เรื่องที่เสนอใหม่ จำนวน ๒ เรื่อง

๖.๑ รายงานประจำปี ๒๕๖๓ ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานประจำปี ๒๕๖๓ ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ของที่ประชุมวุฒิสภา เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (นายคณิต แสงสุพรรณ) กับคณะ ได้เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง ซึ่งประธานวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว โดยที่ปรึกษาคณะกรรมการ (นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า คณะกรรมการ ได้พิจารณารายงานของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกแล้วมีข้อสังเกต ได้แก่ ในด้านการลงทุนควรสนับสนุนช่องทางพิเศษแก่นักลงทุนที่เป็นรายสำคัญ และมีการเดินทางเข้ามาในประเทศระยะสั้นเพื่อเจรจาธุรกิจ โดยมุ่งเน้นเฉพาะในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ EEC และต้องบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งรัดแผนงานด้านการยกระดับระบบสาธารณสุขในพื้นที่และการจัดตั้งศูนย์ทดสอบทางการแพทย์จีโนมิกส์ ด้านอุตสาหกรรม ควรปรับแผนการชักจูงการลงทุน โดยเน้นการลงทุน ๔ ด้าน คือ สุขภาพ ดิจิทัล โลจิสติกส์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน เร่งพัฒนาแรงงานทักษะสูง ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย ด้านการท่องเที่ยว ควรปรับรูปแบบการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยววิถีใหม่ มุ่งเน้นการรักษาความปลอดภัยและประเด็นเรื่องการฉีดวัคซีนต้องฉีดให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ด้านการประเมินผลโครงการและการบริหารความเสี่ยง ควรติดตามความคืบหน้าของโครงการอย่างใกล้ชิด และความล่าช้าของโครงการที่เกิดขึ้น หากพบปัญหา ควรมีการกำหนดบทบาทผู้รับผิดชอบการดำเนินการแก้ไขให้ชัดเจน ด้านการเร่งรัดผลการดำเนินงานโครงการสำคัญๆ ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด สกพอ. ควรติดตาม เร่งรัดหน่วยงานที่รับผิดชอบให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จ เพื่อให้ EEC สามารถเป็นกลไกขับเคลื่อนการลงทุน ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน สนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยในภาพรวม

มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ด้านการยกระดับการสร้างแรงจูงใจในการลงทุนในพื้นที่ ควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการใช้สิทธิประโยชน์กับนักลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรออกแบบหลักสูตรปริญญาและประกาศนียบัตรในการสร้างผู้ประกอบการและแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ส่วนด้านกลไกงบประมาณ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งอยู่ในแผนย่อยตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ การจัดงบประมาณ ควรให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมาย/ตัวชี้วัด ของแผนย่อยดังกล่าว

ภายหลังจากที่คณะกรรมการได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาแล้ว ประธานของที่ประชุม ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความเห็นและมีข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า เกาะสีชัง ปัจจุบันพบว่ามีปัญหามลพิษสะสมจากการขนถ่ายสินค้ากลางทะเล ในทะเลมีเศษวัสดุต่างๆ ที่ติดมากับเรือขนาดใหญ่ ทำให้คุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรม เน่าเสีย อีกทั้งยังมีปัญหาเรื่องฝุ่นละอองจากเศษสินค้าลอยฟุ้งขึ้นและลมพัดไปเกิดปัญหายังเกาะใกล้เคียงอีกด้วย นอกจากนี้ มีปัญหาเรื่องโลจิสติกส์และท่าเรือ ไม่มีท่าเรือมาตรฐานรองรับ จึงทำให้มีการขนถ่ายสินค้ากลางทะเลทำให้เกิดมลพิษ ควรมีแผนการพัฒนาท่าเรือเพื่อลดการขนถ่ายสินค้ากลางทะเล จึงเห็นว่า คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ควรเป็นหน่วยงานหลักเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว จากกรณีการเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีผลกระทบเป้าหมายของ EEC ที่วางไว้หรือไม่ ควรพัฒนาการนำเทคโนโลยี 5G เพื่อช่วยเตือนภัยในทุกรูปแบบ ตามที่ได้ดำเนินการในอำเภอบางฉวาง จังหวัดระยอง มาเป็นต้นแบบใช้ให้ครอบคลุมทุกจังหวัด การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมอันเป็นเป้าหมายของ EEC สังคมซึ่งเกี่ยวกับชุมชน ควรมีความหมายถึงประชาชนรากหญ้าที่ต้องได้รับการยกระดับ การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต้องได้รับความร่วมมือจากภาคประชาสังคม การพัฒนาบุคลากรให้ตรงตามความต้องการของภาคธุรกิจควรต้องประชาสัมพันธ์ให้เด็กได้รู้เพื่อพัฒนาตนให้ตรงตามความต้องการ กรณีมีการยกเลิกเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด จังหวัดระยอง มีผลกระทบต่อการพัฒนา EEC หรือไม่

เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (นายคณิต แสงสุพรรณ) ได้ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า EEC ได้ดำเนินการไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และมีความคืบหน้าในการดำเนินการ โดยได้ปรับแผนวิธีการดำเนินการโดยเร่งรัดในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยมีศักยภาพ ได้แก่ กลุ่มสุขภาพ กลุ่มดิจิทัล กลุ่มโลจิสติกส์ กลุ่มเศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว การขับเคลื่อนการลงทุนในอนาคตต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจะต้องพิจารณาให้สิทธิประโยชน์เพื่อสร้างแรงจูงใจ ขณะนี้ได้มีการลงนาม MOU กับบริษัทชั้นนำ ซึ่งบางบริษัทกำลังจะเปิดโรงงาน ปัญหาการกำจัดขยะในทะเลที่เกาะสีชังเนื่องจากไม่มีเจ้าภาพชัดเจนจึงควรต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาทั้งระบบ EEC จะเป็นเจ้าภาพหรือไม่ต้องนำไปปรึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ EEC ได้ดำเนินการเรื่องขยะเป็นต้นแบบแล้ว โดยแบ่งประเภทขยะเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ ขยะชุมชน ขยะที่มีความหลากหลาย ขยะอุตสาหกรรมไม่เป็นอันตราย และขยะในทะเล เช่น ขยะที่เกิดจากการขนถ่ายสินค้ากลางทะเล กรณีการยกเลิกเขตควบคุมมลพิษแม่ยกลึกแล้วก็ตาม แต่เรื่องปัญหามลพิษก็ยังคงมีความจำเป็นต้องมีการ

ดำเนินการควบคุมต่อไป สำหรับการดำเนินการที่บ้านฉาง จังหวัดระยอง ต้องการให้เป็นต้นแบบเกี่ยวกับความปลอดภัยชุมชน โดยโทรศัพท์มือถือสามารถแจ้งข่าวไปยังโรงพยาบาลและสถานีตำรวจเมื่อเกิดเหตุร้ายได้ ซึ่งสามารถนำไปใช้พัฒนาในจังหวัดอื่น ๆ ได้ต่อไป

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

๖.๒ รายงานประจำปีกองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒)

ผลการพิจารณา

ในการพิจารณารายงานประจำปีกองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของที่ประชุมวุฒิสภา รองปลัดกระทรวงการคลัง (นายธีรชัย วัฒนวานิช) กับคณะ ได้เข้าร่วมชี้แจงต่อที่ประชุมวุฒิสภา

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้อนุญาตให้คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง ซึ่งประธานวุฒิสภามอบหมายให้พิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว โดยรองประธานคณะกรรมการ (นายปิยพันธุ์ นิมมานเหมินท์) ได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาต่อที่ประชุม สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานของกองทุนพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อบรรเทาภาระค่าครองชีพให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ๔.๖ หมื่นล้านบาท โดยมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ประกอบด้วยมาตรการให้ความช่วยเหลือผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ การขยายมาตรการบรรเทาภาระค่าไฟฟ้าและค่าน้ำประปา ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เพื่อบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขภาคขั้นพื้นฐานแก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และการขยายมาตรการชดเชยเงินให้แก่ผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐโดยใช้ข้อมูลจากจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้มีรายได้น้อยได้ชำระ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ เพื่อช่วยลดภาระภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และเป็นการสนับสนุนให้มีจำนวนผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ การดำเนินการของกองทุนฯ มีรูปแบบและแนวทางที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยเป็นระยะเวลานานผ่านการจัดพระราชรัฐสวัสดิการที่เป็นการช่วยเหลือสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อย ส่งผลให้มีคนยากจนในปี ๒๕๖๒ ลดลงจากปี ๒๕๖๑ อีกทั้ง การใช้จ่ายของประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐยังเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนและเข้าสู่เศรษฐกิจฐานราก ซึ่งมีส่วนช่วยให้เกิดการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมหภาคซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ เป็นการช่วยพยุงเศรษฐกิจของประเทศที่ชะลอตัวจากผลกระทบจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและการแพร่ระบาดของ COVID – 19 โดยคณะกรรมการมีข้อเสนอแนะว่า ควรกำหนดแนวทางและตัวชี้วัดด้านระยะเวลาการดำเนินการให้เกิดความชัดเจนว่ามีเป้าหมายในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำจะขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างไร และภายใน

ช่วงระยะเวลาใด ควรกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถวัดผลการดำเนินการในการแก้ไขปัญหา ผู้มีรายได้น้อยที่เป็นผลอย่างยั่งยืน ควรมีการติดตามผลลัพธ์ในการให้การช่วยเหลือกลุ่มบุคคลประเภทต่าง ๆ ในระดับจุลภาค (Micro) ของภาครัฐ การดำเนินการของกองทุนฯ จะต้องพิจารณาให้เกิดการบูรณาการ ทั้งด้านข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย โครงการและแนวทางการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้อง ส่งเสริม หรือสนับสนุน การดำเนินโครงการช่วยเหลือของภาครัฐที่กระทรวงการคลังได้ดำเนินการ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการ และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยกำหนดเป้าหมาย และแผนการดำเนินการที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ กำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบ อย่างสม่ำเสมอ และดำเนินการให้เป็นไปอย่างรอบคอบ ตลอดจนมีการติดตามและตรวจสอบให้เป็นไปอย่าง รัดกุมเพื่อประโยชน์และการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้มีรายได้น้อยอย่างแท้จริงและตรงกลุ่มเป้าหมาย การตรวจสอบ การดำเนินการของกองทุนประชารัฐสวัสดิการ ฯ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชี ควรครอบคลุมถึงความถูกต้องของบัญชีและรายงานการเงิน และการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ พร้อมทั้งสัมฤทธิ์ผลของการใช้จ่ายงบประมาณ

ภายหลังจากที่คณะกรรมการได้แถลงผลการพิจารณาศึกษาแล้ว ประธานของที่ประชุม ได้อนุญาตให้สมาชิกวุฒิสภาอภิปรายแสดงความเห็นและมีข้อเสนอแนะ สรุปได้ว่า ข้อมูลผู้มีรายได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพมีความสำคัญที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลสำหรับการแก้ไขปัญหาความยากจน ที่ตรงจุด จึงควรจัดทำฐานข้อมูลของประชาชนที่มีปัญหาความยากจนให้ชัดเจน (Big Data) และให้มีความ เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลสวัสดิการในด้านอื่น ๆ ด้วย ควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินการ ของภาครัฐในเรื่องการแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้อย่างทั่วถึง ควรพิจารณาต่อยอดโครงการให้ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐให้มีการตอบแทนคืนสังคม (Social Credit) เช่น ผู้ได้รับบัตรสวัสดิการแห่งรัฐควรมีการตอบแทนโดยการทำความดีต่อสังคม เช่น การปลูกต้นไม้ ดูแล ผู้สูงอายุ ควรพัฒนากองทุนประชารัฐสวัสดิการฯ ให้เป็นรัฐสวัสดิการอย่างแท้จริงอย่างถาวรและมีความมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามนโยบายของแต่ละรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนได้รับสวัสดิการจากรัฐอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ต้องใช้ระบบลงทะเบียน ควรสนับสนุนให้ร้านค้าเอกชนทั่วไปเข้าโครงการร้านค้าสวัสดิการได้

รองปลัดกระทรวงการคลัง (นายธีรชัย อดทนวานิช) ได้ตอบชี้แจงสรุปได้ว่า ข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการการเศรษฐกิจฯ และสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าวเป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ที่ทำให้ การดำเนินงานของกองทุนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการตรวจสอบการเงินและการปฏิบัติ ตามกฎหมาย และความสัมฤทธิ์ผลของการใช้จ่ายงบประมาณ ปรับปรุงการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความ รับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนและเรื่องอื่น ๆ ที่สมาชิกได้ให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งจะได้นำไปพิจารณา ดำเนินการต่อไป

ที่ประชุมพิจารณารับทราบ

จากนั้น ประธานของที่ประชุมได้สั่งเลื่อนการพิจารณาระเบียบวาระที่เหลือออกไป แล้วสั่งปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

สำนักการประชุม
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา